

ling dus aan authenticiteit wint. Toch kan je die effecten niet zonder problemen afvoeren omdat ze meerdere functies hebben: ze betrekken het publiek op emotionele wijze in de voorstelling, geven die een surrealistische dimensie en werken als metaforen. In de originele enscenering zijn de kamer – en badkamerdeur voorzien van micro's die het lawaai van de dichtslaande deuren versterken. Het effect van de lino-leumvloerbekleding is gelijkaardig: het versterkt het geluid van Eddie's cowboybotten en sporen (terwijl tapijt natuurlijk dempt). Beide trucs zetten de gewelddadigheid van de relatie extra in de verf. Is er iets erger dan de pijn van het afscheid, wanneer de geliefde de deur achter zich dicht gooit? Bij het BKT geen deuren te zien of te horen. En dan is er nog in het script de oorverdovende finale van brekend glas, knetterend vuur en wild paardengehinnik. Blijkbaar is de "gravin" ingereken op Eddie's truck en aanhangwagen met paarden, met een enorme knal als gevolg. Hij valt samen met Eddie's en May's laatste (?) omhelzing die daardoor uitgroeit tot een wereldschokkende gebeurtenis, a.h.w. geënceneerd en gadeslagen door de vier ruiters van de Apocalyps.

Grensgebieden

De metaforische, surrealistische resonanties gaan in Thijs' regie, die grotendeels afziet van deze effecten, natuurlijk verloren. De voorstelling blijft daardoor hangen in de slaapkamer, de gevoelens en personages worden gedomesticiseerd. Zonder de aanwezigheid en interventies van de Ouwe, die in tegenstelling tot de regie-aanwijzingen, integraal deel uitmaken van de tekst, zaten we hier met een louter realistische "motel chronicle" opgescheept, waarin sex en ontrouw primeren boven de mysterieuze incest. De verleidelijke affiche en het opengewoelde bed geven dit te verstaan. Gelukkig werkte Thijs de tekstuele humor voldoende uit om toch een schijn van stilistische gespletenheid te geven. De gedragingen op scène slaan inderdaad vaak om van het tragische in het pathetisch-komische, zelfs belachelijke. Shepard experimenteert hier duidelijk weer met genres. Hij wordt gefascineerd door grensgebieden waar tegengestelden botsen of vervagen: cultuur en natuur, mannelijk en vrouwelijk, liefde en haat, exogaam en endogaam, fictie of droom en werkelijkheid, beweging en stilstand. Vandaar in dit stuk een motelkamer aan de rand van de

woestijn waar extreme temperaturen heersen. (De picturale wereld van Hopper, waar de persmap naar verwijst door "Summer Evening" van hem af te drukken, is naar mijn gevoel te ijl en koel voor Shepards stukken.) Vandaar marginale figuren waaronder een halfbroer en halfzus verwickeld in een incestueuze strijd en een vaderfiguur die in hun geest en fysiek aanwezig is, afzijdig en toch betrokken in het spel. Vandaar tenslotte beelden zoals de jojo en de schommelstoel. Die fascinatie voor grenzen verklaart wellicht ook de combinatie van elementen uit verschillende genres. De graduele revelatie van het "verbond" tussen Eddie en May doet denken aan het detective verhaal. Slaande deuren, grove seksuele toespelingen en flauwe grappen (Eddie wil van May's "maatje" een "slaatje" maken) zouden niet misstaan in een farce. Ontrouw, de redder in nood (Martin), de intense passies en de smartlappen behoren eerder tot het melodrama. Toch is Shepard bloedserieus; hij koos b.v. voor country muziek (die Thijs behoudt, waar van de Sande Bakhuizen een beroep deed op de zwoele Tom Waits) omdat ze zo droevig is, "Because more than any other art form that I know of in America, country music speaks of the true relationship between the American male and the American female (...) Terrible and impossible" (Shewey, p. 96).

De acteursprestaties waren over het algemeen iets te proper, net zoals de kostuums (samen met het decor voor rekening van Linda Salva), te mak, zeker in het begin, terwijl de voorstelling over de ganse lijn gedreven en intens moet zijn. Misschien wou Thijs hen hier hoeden voor het niet denkbeeldige gevaar van overacting. De ironie van Eddie's personage, een vuile bek en een stuntman die het moet afleggen tegen een gezonde plantsoenwerker, kan Dirk Buyse niet waarmaken bij afwezigheid van de afgeleefde kwaliteit die Shepard hem meegaf: "When he walks he limps slightly and gives the impression he's rarely off a horse. There's a peculiar broken-down quality about his body in general, as though he's aged long before his time" (Dramatists Play Service, p. 8). Daartegenover moest Luc De Smet de "gentleman caller," zo weggelopen uit Tennessee Williams, uitbeelden, van het soort dat over stoelen valt en zich op de wet beroept. Gezien de beperkingen van de rol, bracht hij het er goed van af. Mia Grijp is niet meteen de vrouw waarvoor ik 2480 mijl zou omrijden. De tweeslachtigheid van haar figuur kwam wel tot haar recht in de glimlach die om haar lippen speelt wanneer ze Eddie bittere verwijten maakt. Daarenboven heeft ze

Fool for Love
(BKT), Dirk Buyse,
Mia Grijp, Luc De
Smet

ook een ruwere rokersstem (of deed ze maar alsof?) die geschikter is voor haar rol dan de zachtgevoosde Buyse met zijn keurig ABN. Haar gebrek aan durf zorgt spijtig genoeg voor enkele inconsequenties: zonder May's hartverscheurende schreeuw om Eddie's mogelijk vertrek heeft de Ouwe zijn verhaal over hoe ze als kind door een (fictieve) nachtmerrie aan het huilen sloeg, maar geconfronteerd met een groter (echt) gevaar razendsnel zweeg, weinig zin. Rudi van Vlaenderen brengt die monoloog zonder de kunstmatigheid en plankenkoorts die monologen zo gemakkelijk verraden en verknoeien. Hij komt goed uit de voorstelling: geeft grafisch gestalte aan de seksuele begeerte van zijn personage, durft woorden in te slikken en weet van luisteren een boeiende activiteit te maken. Als artistiek leider van het Brussels Kamertoneel koos van Vlaenderen een uitstekend stuk van één van de belangrijkste hedendaagse Amerikaanse toneelschrijvers. Het resultaat mag gezien worden, rekening houdend met vroegere, minder geslaagde voorstellingen. Alleen lost Ger Thijs niet de verwachtingen in die zijn naam en reputatie oproepen.

Johan Callens

FOOL FOR LOVE

groep: BKT
vertaling en regie: Ger Thijs
decor en kostuums: Linda Salva
spelers: Dirk Buyse, Luc De Smet, Mia Grijp, Rudy van Vlaenderen